МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за учебния план *(Обн., ДВ, бр. 94 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 76 от 2020 г., бр. 75 от 2021 г.; доп., бр. 80 от 2021 г., изм. и доп.; бр. 69 от 2022 г. и изм., бр. 73 от 2023 г.)*

1. Причини, които налагат приемането на нормативния акт

Действащата нормативна уредба относно индивидуалния учебен план при ученици със специални образователни потребности допуска както изключване на цели учебни предмети от раздел А и/или Б, така и редуциране на учебното време по включените в плана предмети с до 50% в основната степен и до 70% в средната степен на образование. В практиката едновременното прилагане на тези две възможности понякога води до изготвяне на индивидуални учебни планове с много нисък общ учебен хорариум, който не гарантира постигането на целите на общообразователната подготовка. Това се отклонява от целта на разпоредбите, насочени към осигуряване на гъвкавост и съобразяване с индивидуалните образователни потребности на учениците, като кумулативното прилагане на тези две разпоредби може да доведе до непропорционално ограничаване на достъпа на учениците със специални образователни потребности до учебното съдържание.

2. Цели, които се поставят с приемането на нормативния акт

Проектът за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. цели, от една страна, осигуряване на гъвкавост и съобразяване с индивидуалните образователни потребности на учениците, и от друга – балансирано да се осигурява достъп на учениците със специални образователни потребности до учебното съдържание. Наред с това се цели и осигуряване на обоснованост при вземането на решения и засилено участие на родителите на ученик със специални образователни потребности в процеса на индивидуалното образователно планиране.

3. Очаквани резултати от прилагането на нормативния акт

Предложеното включване на нова т. 4 в чл. 21 цели въвеждането на минимална рамка на общия учебен хорариум за учениците със специални образователни потребности, която да гарантира правото им на реален достъп до общообразователна подготовка и да предотврати непропорционалното редуциране на учебното време при изготвянето на индивидуални учебни планове.

Същността на предложеното се изразява във въвеждане на ограничение, съгласно което намаляването на учебните часове за ученик със специални образователни

потребности не може да надвишава 50 на сто от общия брой учебни часове, предвидени в училищния учебен план за раздел А и раздел Б. Това ограничение не засяга възможностите за адаптиране на съдържанието на учебните предмети, прилагане на индивидуализирани методи и форми на обучение, както и използване на алтернативни начини за оценяване на постиженията на учениците. По този начин се съчетава необходимата гъвкавост на индивидуалния учебен план с въвеждането на минимална рамка за защита на образователния интерес на ученика.

С предложеното допълване на т. 2 се прецизират условията, при които се допуска отсъствие на учебни предмети от раздел А и/или Б в индивидуалния учебен план на ученици със специални образователни потребности. Наред с изискването за медицински документ и препоръка на екипа за подкрепа за личностно развитие, се въвежда изрично изискване тази препоръка да бъде мотивирана, както и решението да се взема след информирано съгласие на родителя. Така ще се осигури по-голяма прозрачност и обоснованост при вземането на решения, които имат дългосрочно отражение върху образователния път на ученика, както и да се засили участието на родителите като активни партньори в процеса на индивидуалното образователно планиране.

Очаква се предложеното изменение да доведе до ограничаване на практиките за изготвяне на индивидуални учебни планове с крайно нисък общ учебен хорариум, до по-последователно прилагане на нормативната уредба в системата на училищното образование и до повишаване на качеството и съдържателната стойност на образователната подкрепа за учениците със специални образователни потребности, като по този начин се укрепи приобщаващият характер на образователната система.

Предвижда се предлаганите промени да влязат в сила от учебната 2026 – 2027 година.

4. Финансови и други средства, необходими за прилагането на нормативния акт

За прилагането на промените в Наредба № 4 от 2015 г. за учебния план не са необходими допълнителни финансови средства. Предложените допълнения и изменения нямат финансово изражение.

5. Съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за учебния план не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага анализ за съответствие с европейското законодателство.